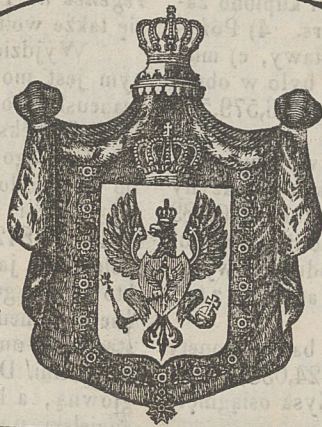

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal. 20 Sgr.
na całe Prussy 2 Tal.

INSERTY:

1 sgr. 3 fen. od wiersza na 1 szerokość
przyjmują się tylko w ekspedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Paryż, 29. Listopada. — Dzisiejszy Constitutionnel zamieszcza artykuł napisany przez p. Amadeusza Renée, w którym zbija upowszechnione pogłoski o wojnie. Nie wydarzyło się nic takiego dawnymi czasy, mówi tenże dziennik, co by zapowiadało starcie się między Francją i Austrią, a w ostatnim czasie nic nie zaszło, co by mogło pociągnąć za sobą wojnę.

Z Madrytu donoszą telegrafem o zamianowaniu generała kapitanem Madrytu generała Marchesi i generała Makrohona ministrem wojny. Rząd przedłożył kortezom projekt względem dowozu zagranicznego zboża za nałożeniem cła opiekuńczego.

Londyn, 30. Listopada. — Wedle tu doszłych wiadomości z Rio de Janeiro z d. 14. b. m., dowóz był mniejszy, a szczególnie kawy, diskonto banku 10 proc. Obiegały tam niepokojące pogłoski i panowało niedowierzanie.

Wiedeń, 30. Listopada. — Z Korfu donoszą pod d. 17. b. m.: zaproteutowało 10 reprezentantów z Korfu przeciw twierdzeniu Younga, jakoby Korfiości życzyli sobie wcielenia Korfu do posiadłości angielskich i wynurzyli życzenie, że chcą być przyłączeni do królestwa greckiego. Protestacyą przesłano angielskiemu ministrowi kolonialnemu.

Berlin, 1. Grudnia. — J. kr. w. książę rejent raczył nadać w imieniu Najj. Pana generała porucznikowi d. d. v. Rommel, w końcu dowódcy 12tęj dywizji, order orła czerwonego 2ej kl. z gwiazdą i dębowym liściem w brylantach, płatnikowi wojennemu i nadbuchalterowi w kasie jenerałnej wojskowej, radcy obrachunkowemu Hartingowi, order orła czerwonego 3ciej kl. na pętlicy, sędziemu apelacyjnemu papieżkiemu w Bolognii, kawalerowi Spéroni, order orła czerwonego 3ciej kl., radcy handlowemu G. Mevissenowi w Kolonii i wydzielowemu budowniczem przy kolei reńskiej Schwarzwowi w Koblenz order orła czerwonego 4tęj kl.

Berlin, 30. Listopada. — Najj. król i królowa pruscy przybyli po południu w d. 23. b. m. z Bolonii do Florencyi i stanęli w hotelu de la ville, dokąd dniem wprzód przybyli księżniczka Aleksandryna i część królewskiego orszaku z nadmarszałkiem dworu hr. Kellerem. Wymówiono się od wszelkich uroczystych przyjęć, wart honorowych przy hotelu, natomiast Lungarno zapelnione było mnóstwem ludu ciekawego który powitał w otwartym pojeździe przybyłych dostojnych gości.

J. kr. w. książę rejent wyjechał pociągiem nadzwyczajnym do Letzingen. W orszaku J. kr. w. znajdują się adjutanci pułkownik v. Boyen i major v. Schimmelmanna. J. kr. w. książę rejent wróci w czwartek do Berlina.

Ministryalna Preussische Zeitung zamieszcza następujący artykuł: wybory odbyły się w dniu 23. Listopada do izby deputowanych pod pomyslniejszą wróżbą, aniżeli to dawniej bywało. Pierwsze próby tego rodzaju odbyły się w latach 1848 i 1849 pod wpływem politycznych poruszeń, które nawiedziły większą część stałego ładu europejskiego i niemogły uchodzić za czysty wyraz usposobienia krajowego. Gdy przeszło ciężkie niebezpieczeństwo rewolucyjnych przewrotów, zaczęły się rozwijać przeciwne skutki wedle zasad natury oddziaływających wzajemnie, nawet w dziedzinie politycznej tak że wzmagal się wpływ środków rządowych na wybory. Teraźniejsza administracya dołożyła pracy, ażeby usterki uchylone zostały, jakie się mianowicie okazały podczas wyborów w r. 1855. Zadnych też zażeń nierozwodzono, ile wiemy, na niestosowne wpływy biurokratyczne na rzecz ministerstwa. Uczyniono więc ze strony ministerstwa wszystko, aby teraźniejsze wybory uczynić niepodległymi i wyrażającymi prawdziwe uczucia kraju. Liczyło ministerstwo przytem z pełnem zaufaniem na to, że zdrowie uczucie ludu pruskiego okaże się prawem w położeniu wywołanem niezaprzeczonym ruchem politycznym. Przeszło na moralnym wpływie, pochodzącym z jego prawa i obowiązku, oznaczyło ściśle w obec kraju swoje stanowisko i zawarowało się przed mylnem tłumaczeniem swęj polityki i zamiarów, jakie usiłowały mu nadać stronnice dążności, i przesadzone oczekiwania bądź z prawej bądź z lewej strony. Wypadek wyborów, o ile dociec można, dozwala przypuszczać, że niezawiedziono się w zaufaniu położonem w rządzie, że tenże może mieć nadzieję, iż znajdzie w wybranej reprezentacyi kraju stałe wsparcie, wypływające nie z politycznej zawisłości, ale ze sprawiedliwego oceniania i trafnego rozumienia celów, do których dąży. Nadzieja ta spełni się, jeżeli sejm walny jasno oceni obecne położenie i zadanie, jakie się przynależą monarchii pruskiej przez jej istotę i główne a nieodzowne warunki. Obowiązkiem jest ministerstwa, przestrzegać sumiennie prerogatywy korony i powagi monarchicznej, jakoteż praw i konstytucyi. Pódwójne to zapatrywanie się wskazuje tak rządowi jakoteż reprezentacyi krajowej reguły w postępowaniu wzajemnem. Rządowi służy niezawisły kierunek ogólną polityką i administracyą. Nie może dopuścić w tej mierze inicjatywy stronnictw politycznych, ni też zmienności na tę lub ową stronę, jaka wypływa z walki obustronnej. Stronnictwo rządu przeciwną jest zasadzie żywotnej w monarchii pruskiej, co wypływa zarówno z całych jej dziejów, jako też z wewnętrznej istoty jej, i stanowiska w systemie państw europejskich. Pojmowanie to odpowiada najgłębszemu przekonaniu ludu pruskiego i jesteśmy przekonani, że większość nowo wybranych deputowanych zdanie to z nami podziela. Reprezentacyi krajowej otwiera się szerokie pole do działania. Wykładać może rządowi życzenia i interesa ludu w sprawach powszechnych narodowych i oprócz tego nadaje jej konstytucya prawo współdziałania przy prawodawstwie i nakładaniu podatków, tudzież kontrolowaniu budżetu. Na tem polu może rozwijać błogą czynność, na użytek korony i kraju, tudzież na rzecz własnego honoru, nie wykraczając po za niego. Na wzajemnem szanowaniu praw i obowiązków polega zgodne działanie rządu i reprezentacyi krajowej i mamy nadzieję, że takim się okaże i że na tej drodze rozwiną się i utwierdzą nasze instytucye ku szczęściu całego ludu.

Preuss. Zeit. prostuje podanie swoje o wyborach w ten sposób, że minister Rudolf v. Auerswald nie 5 ale 4 razy został wybrany, ponieważ wybór w czwartym okręgu padł na dziedzica Alfreda v. Auerswolda. Nie 25, ale 24 nowych wyborów nastąpi. Minister v. Auerswald przyjął wybór w okręgu wyborczym elberfeldskim (2 Düsseldorf). Liczba powtórnie wybranych deputowanych wynosi nie 105, lecz 112. Wedle stanu i powołania stosunek dawnych do nowych deputowanych jest następujący:

dawniej 8	teraz 11 ministrów.
39	29 wyższych urzędników administracyjnych.
77	27 landratów.
25	21 deputowanych powiatowych, burmistrzów i innych komunalnych urzędników.
11	20 prezesów i dyrektorów sądowych.
29	48 radców, sędziów i asesorów sądowych.
6	10 obrońców prawa.
11	11 prokuratorów.
16	19 duchownych i kanoników.
2	5 profesorów i nauczycieli.
3	2 lekarzy.
15	4 oficerów.
91	99 dziedziców i gospodarzy wiejskich.
19	22 kupców, przemysłowców i rentierów.

Deputowanych nowych wybrano dopiero 328, a jeszcze trzeba wybrać 24, z powodu wyboru kilkorazowego.

Królestwo Polskie.

Uzupełniając wiadomości statystyczne z osobnych wydziałów zarządu Królestwa Polskiego, wyjęte ze sprawozdania przedstawionego przez księcia namiestnika królewskiego, podajemy niżej cyfry z wydziału skarbowego, a mianowicie okazujące stan i czynności banku polskiego. Wiadomości statystycznych tyczących się stanu i czynności tow. kredyt. ziemskiego w r. 1855 nie powtarzamy z tegoż sprawozdania, gdyż już podaliśmy dawniej cyfry statystyczne okazujące stan tegoż towarzystwa w r. b. Nadmienić musimy, iż najważniejszych wiadomości z wydziału skarbowego, tyczących się dochodów i rozchodów czyli budżetu Królestwa, nie znajdujemy w tem sprawozdaniu ogłoszonym urzędowo.

Wydział skarbu. Bank polski. Czynności banku w r. 1855 stanowiły jak zwykle spłata długu krajowego i różne operacye dla rozwinięcia kredytu, handlu i przemysłu.

Co do umorzenia długów Królestwa: Na r. 1855 pozostawało do spłaty z powodu niezgłoszenia się wierzycieli 376,710 rs. W 1855 komisya skarbu złożyła 2,451,661 rs., wydano zgłaszającym się wierzycielom rs. 2,481,658, pozostało w banku z powodu nie zgłoszenia się wierzycieli 346,713 rs.

Własne operacye banku. Bank prowadzi swe operacye sumami stanowiącemi jego kapitał zakładowy. W 1855 r. kapitał ten 8 milionów rs. i oprócz tego 2 miliony rs. w pożyczkach u posiadaczy dóbr ziemskich nie uległ zmianie, a także i ogólna ilość cyrkulujących bankowych biletów pozostała ta sama tj. 10 milionów rs. Oprócz tego zakładowego kapitału w banku znajdowało się: a) Depozytów opieczetowanych i nieopieczetowanych, któremi bank nie może dysponować 41,515,607 rs., z tych po wydaniu w 1855 r. 15,333,234 rs. na rok 1856 pozostało 26,182,373 rs. b) Kapitałów wniesionych do banku na procent: skarbowych i instytucyj 6,517,327 rs., prywatnych 2,989,580 rs., razem 9,506,907 rs. Oddano w ciągu roku 1855 skarbowych i instytucyjnych

1,542,642 rs., prywatnych 580,592 rs., razem 1,839,934 rs. c) Transferty wyciągów sum skarbowych i prywatnych było 8,512,422 rs., z których wydano w ciągu 1855 r. 5,899,142 rs., zostało 1856 r. 1,613,279 rs.

Obroty banku w 1855 r. składały się z działań następujących: 1) Kupno weksli i papierów publicznych wylosowanych za 5,574,263 rs. 2) Zakupiono i sprzedano weksli zagranicznych za 2,597,033 rs. 3) Sprzedano i kupiono zagranicznych publicznych papierów kredytowych za 10,732,591 rs. 4) Pożyczki. W pożyczkach a) na zakładach przemysłowych, b) na zastawy, c) miastu Warszawie, było 2,554,474. 5) Zaliczania. Na rok 1855 było w obrocie zaliczeń 28,764,353 rs. W r. 1855 wpłynęło na ten rachunek 16,579,543 rs.; pozostało na rok 1856 12,184,809 rs.

Przedsięwzięcia banku były: papiernia w Jeziorniej, która wyrobiła w r. 1855 papieru za 117,456 rs.; magazyn zbożowy w Włocławku; magazyny składowe w Warszawie, na towary w takowych złożone zaliczono 316,089 rs.; warzelnia soli w Ciechocinku, w niej w r. 1855 wywarzono 320,000 pndów soli; fabryka żyrdowska wyrobów lnianych, której produkcja wynosiła 141,713 rs.; fabryka narzędzi na Solcu; młyn parowy w Warszawie z tartakiem, którego produkcja była za 467,812 rs.

Obrot kapitałów w banku. Na rok 1855 pozostawało w banku monety i biletów bankowych za 3,113,650 rs. W roku 1855 przybyło 24,038,781 rs. Wydano 24,596,686 rs. Pozostało na r. 1856 2,555,745 rs. Zysk osiągnięty przez bank z jego obrotów wynosił w r. 1855 480,519 rs.

Nakoniec podajemy tu z oddzielnego raportu wiadomości statystyczne dotyczące stanu kościoła rzymsko-katolickiego w Król. Polskim w r. 1857.

Kościółów parafialnych było 1639, filialnych 106, oddzielnych nie mających charakteru ani parafialnego ani filialnego 26, kaplic 384. — W r. 1857 była ta sama liczba klasztorów co w latach poprzednich, to jest klasztorów męskich 150, żeńskich 36, razem 286. — Hierarchia duchowieństwa świeckiego rzymsko-katolickiego w r. 1857 liczyła: arcybiskup 1, biskupów 3, suffraganów 3, administratorów dycezyi 4, prałatów katedralnych i kolegiackich 37, kanoników katedralnych i kolegiackich 67, członków konsystorza 61, dziekanów 131, proboszczów 1255, administratorów parafii 324, kapelanów, mansjonarzy, altarystów i prebendarzy 80, wikaryuszów 510. Nauczycieli przy szkołach 43, profesorów seminarjów 45, profesorów akademii duchownej 11, (oprócz 5 cywilnych). Emerytów 78, między temi zakonników 25, razem 2678; wyłączwszy z powyższej liczby kapłanów posiadających więcej jak jedną godność duchowną 374 i zakonników pełniących obowiązki parafialne, oraz osadzonych na Łysiej górze 92, razem 466, znajdowało się rzeczywiście w r. 1857 w Królestwie Polskim księży świeckich 2212. Umarło 58. W klasztorach męskich w r. 1837 znajdowało się: Zakonników i przełożonych 164, kapłanów 896, kleryków 362, laików 274, nowicyuszów 60, razem 1755. Przełożonych 36, zakonnic 370, nowicyuszek 58, razem 464.

— W Kijowie wyszedł, jak przed dwoma miesiącami donosiliśmy pierwszy tom pisma zbiorowego, wydawanego przez młodzież uniwersytetu kijowskiego pod napisem: «Pisma Gromadzkiego». Dochód z tego tomu obrócony został na fundusz dla wysłania dla dalszego kształcenia się za granicę lub do innych miast polskich jednego z celujących uczniów który skończył uniwersytet w Kijowie. Nadto wydawca «Pisma Gromadzkiego» zawiadamia: «Iż z pozostałości od summy jaką przynosi pierwszy tom tego pisma, przeznaczono jest 200 rsr. na premia dla ubogiej młodzieży polskiej, uniwersyteckiej i akademickiej, po 100 rsr. każde premium, za przedstawienia rozpraw w przedmiocie pieśń, języka i literatury ludu ruskiego. Rozprawy te mają być przesłane przesłane przed 1 Stycznia 1859 r. do wydawcy «Pisma Gromadzkiego» w Kijowie z nawiskami i adresami autorów; poczem będą dane do rozpatrzenia i ocenienia znanym w kraju literatom.»

Francya.

Paryż, 27. Listopada. — Najnowsze zapewnienia spokojnego usposobienia ze strony rządu cesarskiego wywołane zostały nie tak przez obawę giełdy jak raczej przez pytania pana Hübnera. Sądzą, że artykuł Pressy, która wywołała była te strachy, zatarty będzie artykułem Patrie. Co Presse w artykule: «Austriacy we Włoszech» powiedziała, miało być, jak to z półurzędowego źródła zapewniają, tylko prywatnem zdaniem dziennika. Twierdzono, że artykuł ten miał zamiar za puls uchwycić opinią publiczną Europy; jeżeli to było, tedy osiągnął swój cel; partya wojenna bonapartystoska nie wznieca w ogóle w Europie zaufania, najmniej jeszcze w zachciankach swych włoskich; przyjaciele pokoju europejskiego uchodzą za granicami Francji za najlepszych przyjaciół rządu cesarskiego. Pan Hübner ma być najbardziej zadowolonym z artykułu Journal des Debats, w którym z lekką ironią daje do poznania, że Francya przy teraźniejszym swem położeniu nie złego mieć nie może w myśli przeciw Austrji. Co się tyczy zamiarów Rosji we Włoszech, to zdaje się, że takowe ostrożniej odbywać się mają tymczasem. Przynajmniej od kilku dni tutejsi korespondenci Norda dokładają wszelkich starań, aby dowiedzieć, że Rosya we Włoszech ani kraju ani szuka sławy. Wiadomość o nabyciu przez Rosyę księstwa Monako nazywa dziennik ten śmiesznością, ale potwierdza to, że gabinet wiedeński ofiarował księciu Karolowi III. za księstwo jego 5 milionów franków. Książę, dodaje sprawozdawca, nieprzyjął tego, i może że nie dobrze zrobił.

— Komisya ustanowiona tu względem oznaczenia szkody, jakiej wynagrodzenia domaga się na rząd tutejszy od Portugalii, nie wyrzekła nic stanowczego.

— Listy ogłaszane w pismach tutejszych z Włoch, są mniej lub więcej wojenne. Czytałem dziś dwa, z których okazuje się, że agitacja z tamtej strony Alp nie ulega już wątpliwości.

— Montalemkert wskazany został na 6 miesięcy więzienia. Mówią, że arcybiskup paryski uda się do cesarzowej z prośbą o ulaskawienie go.

— Z wszystkich stron potwierdza się, że cesarz rosyjski ma zamiar na przyszły rok przybyć do Paryża. Ztąd ma się on udać do Londynu i przez Ostendę wrócić do Rosji. W Anglii ma on się zabawić tydzień, i cała podróż potrwać ma 3 tygodnie. Dodają, że cesarz przy tej sposobności rozwinąć ma największą świetność, otoczony licznym bardzo orszakiem dworzan.

(Kor. Cz.) Posłanie do Berlina kapitana Larocière le Nourry zdaje się mieć na celu samą marynarkę pruską. Francya mając interes być w przyjaźni z Prusami, oddaje im normalne usługi. P. Larocière le Nourry był w Stral-

zundzie, Gdańsku itd. Mówią, że Prusy potrzebują inżyniera morskiego i że daje im go Francya. Jeden parowiec pruski został zbudowany w Hawrze, a uzbrojony w Cherbourg. Rządowe dzienniki francuskie piszą wiele o Prusach i parlamentarności ich schlebiają. Wyszła w Paryżu broszura Zygfryda Weissa o powinnościach regencji pod tytułem: *La civilisation politique et la regence de Prusse*. Autor domaga się zmniejszenia policyi pruskiej, domaga się także wolności.

Wyjdzie wkrótce 9. tom *Question de mon temps* Emila Girardin, w którym jest mowa o polityce zewnętrznej Francji. Autor jest za przymierzem francusko-rosyjskiem jako naturalnem, przytacza notę przesłaną przez Napoleona I. Aleksandrowi I. r. 1807, w której jest powiedziano, że osadzenie króla westfalskiego na tronie księstwa warszawskiego nie wchodzi w interes Francji, bo poróżniłoby ją z Rosyą, że Francya ogranicza swój wpływ po rzek Elbę itd. Autor nie dodał, że Napoleon I. miał teorią na każdą godzinę, że roku 1810 i 1812 zapominał o teorii z r. 1807. Emil Girardin znany tylko jako polemista, jako dziennikarz; na imię polityka nie zasłużył on odtąd sobie i mało kto bierze go na seryo. W nowo ogłoszonym tomie znajdują się jednak ważne dokumenta, które wyświecają politykę Napoleona I. i które godne są bezstronnego umysłu. Jest w nim także porównanie dzienników francuskich z angielskimi. Dziennik francuski, mówi autor, uważa redakcyą dziennika za rzecz główną, a korespondencye za rzecz podrzędną, to też nic nie wie. Dziennik angielski uważa przeciwnie za rzecz główną korespondencyę i dla tego wie o wszystkim. Tomy dzieła Emila Girardin nie sprzedają się osobno i to sprawia, że mało się rozchodzą.

Dzienniki piszą o agitacyi we Włoszech. Osoba dobrze informowana przybyła onegdaj z Włoch nic o tem nie wie, ale to nie dowodzi. Może do pogłoski dały powód fortyfikowanie Civitavecchia, które idzie spieszenie i nie które wyrazy powiedziane przez króla sardyńskiego na rewii pod Turynem. W wiadomości o zaprowadzeniu magazynów wojskowych w Piemontcie, trudno uwierzyć. Liga włoska si nie udała i zapewne nie uda się. Agitacja rumuńska jest to czysto wyborczą i narodową. Tak ją wystawia dzisiejszy *Constitutionnel*. Francya zaleca Rumunom, aby pokazali się ogólnie dla Turcji nie im nie grozi. Egzystencya Turcji jest potrzebna, tylko zmodyfikowana z korzyścią dla ludności chrześcijańskich. Taka polityka jest złą dla Turcji i sultan mógłby podziękować za nią szczerze panu Thouvenelowi. Polityka angielska jest inną. Anglia dba tylko o całość Turcji, choćby zcentralizowanej, choćby zabójczą dla ludności chrześcijańskich. Pan Thouvenel przybył do Paryża.

W domu korespondenta Timesa w Paryżu panuje przekonanie, że gabinet Derbego ogłosił umyślnie depesze sir Younga o oddaniu niektórych wysp jonskich.

Mówią znówu o przybyciu na wiosnę do Paryża cesarza Aleksandra.

Listy korespondenta Constitutionnela z Kijowa o reformie włościańskiej, są z uwagą czytane. Korespondent nie nazywa się Grandguillot, ale jest Francuzem. Korespondent wyznaje, że wyże sfery nie chciałyby emancypacji, lecz tylko stopniowego poprawienia losu włościan. Stopniowość jest potrzebna wszędzie, ale emancypacja jest także potrzebna. Jeżeli Rosya nie nie robi, Europa zawyrokuje, że zrobić nie umie i że dla ucywilizowania jej potrzeba innej rasy, potrzeba zaboru.

Cesarstwo wrócić do Paryża dnia 2. Grudnia. Bawia oni zwykle w stolicy tylko 4 miesiące. Cesarz ma nie lubić Paryża. W Compiègne miały panować wielkie nudy podczas deszczu, który zalewał Paryż i jego okolice przez dni cztery. Od wczoraj mamy znówu przymrozki. Teatra grają z kolei przed cesarstwem w Compiègne.

Cesarz ustanowił dla Paryża pod dyrekcją prefekta Sekwany kasę prac publicznych, która będzie miała prawo wystawiać obligacye. Zmniejszy to potrzebę zaciągania pożyczki.

Giełda idzie w górę z potrzeby banku, który jak już powiedziałem, obowiązał się wziąć w Styczniu 100 milionów renty po 75 fr. Sądzą, że w końcu Stycznia giełda spadnie. Spekulacya czyli inaczej gra giełdowa bardzo się zmniejszyła, bo dużo spekulantów się sparzyło. Domy, które trudniły się dawniej grą na rachunek klientów, rzuciły się do kupowania ziemi w rkołicy Paryża, do budowania wiejskich willi i t. d. Jeden dom zamienił lasek Vessuet, pod Saint Germain, prawie na park bułowski i wybudował w nim wiele willi wiejskich.

Książę de Chartres jest już w szkole wojskowej turyńskiej.

Generał Orgoni wypłynął z Marsylii udając się do Birmanu. Wstrzymał on swój wyjazd na żądanie cesarza Napoleona, który nie chce dawać Anglii niepotrzebnych powodów do nieufności.

Uniwers powstaje ciągle na żydów, na lichwę i rolę jaką żydzi odgrywają dziś na kontynencie. Daje to powód do żywej polemiki, bo rzadki jest dziennik, który mniej lub więcej nie byłby pod wpływem Rothschilda, Pereira, Mirésa, Millauda i t. p.

Umarła marszałkowa Magnan, matka sześciorga dzieci. Przeżyła ona ciężkie próby życia nim mąż jej został komendantem Paryża, a potem marszałkiem. Zdarzało się, że adjutant, dziś zięć marszałka, zastawiał swe szlify. Prawie wszystkie córki marszałka wyszły za mąż stosownie i nawet bardzo korzystnie.

Pod listem z dnia 8. t. m. w którym powiedziałem, że w Polsce i Słowiańszczyźnie, pierwiastkiem społecznym nie był komunizm lecz własność indywidualna, że komunizm zaporozki wylał się z ducha łotrowskiego czy wojskowego, a gospodarski komunizm wsi rosyjskiej z despotyzmu i interesu klasy panującej, znalazłem przypisek, w którym oznaczywszy różnicę między gminą słowiańską a rządowo-rosyjską. Redakcyja Czasu zrobiła uwagę, iż «Kozacy dońcy są dowodem jak przy silnym ustroju gminy może każdy je członek posiadać własność indywidualną, a nadto, że «Sicz zaporozka nie była gminą lecz zakonem wojskowym.» Uwaga redakcyi pokazuje dobrą znajomość przedmiotu, ale wcale twierdzenia mego nie zbija i owszem je potwierdza.* Nie pomieszałem wcale kózaków zaporozkich z dońskimi, nie mówiłem także wcale o gminie i nie użyłem nawet tego wyrazu. Mówiłem o własności

*) Uwaga redakcyi dodana była nie dla zaprzeczenia lecz dla wyjaśnienia rzeczy. (P. R. C.)

indywidualnej i komunizmie. Potrzebę związania uemancypowanych włościan w gminę ze stosownymi władzami, aż nadto rozumiem, ale rzecz ta jest już lepiej znaną i nie zaciemnia ją idea o złe zrozumianem życiu rodowem i patryarchalnym, które nie jest wcale komunizmem. Stowiańszczyzna znała wolną gminę i znała ją dotąd dońscy kozacy. Włościanie polscy mieli sołtysów aż do Władysława Jagiełły t. j. do prawa o skupie sołtystw nieużytecznych i nieposłusznych; mieli gminę aż do r. 1832 tj. do prawa, mocą którego włościanie zostali obowiązani składać podatki nie do rąk sołtysów lecz do rąk panów. Prawo to połączone z innymi i dawniejszymi prawami, obaliło do szczytu starożytną gminę polską z indywidualnością włościan, ze sztukaniem komorników do drzwi każdego z osobna. Odtąd nastąpił rodzaj komunizmu między panami a włościanami. Złe które ustaliło się r. 1572 drogą legalną, ciągnęło się aż do końca, o czem świadczą mowy i akta sejmiku czteroletniego. Dopiero prawo z r. 1808 uorganizowało na nowo gminę polską, ale prawo to nie było nigdy wykonane. Tylko mieszanina podatków ustała.

Anglia.

Londyn, 27. Listopada. — O procesie Montalemberta ciągle piszą, a to w sposób nie bardzo miły możnemu sprzymierzeńcowi. „Historya ta, — mówi Times — obiega cały świat, jak wiadomości o smutnym symptomie zarazy z daleka nam zagrażającej. Proces zajmie publiczność angielską; czynności jego czytane będą w wolnych państwach ładu stałego Ameryki i Australii, i wszędzie obudzą uczucia głębokiego politowania. Nie Montalembert, ale Francja będzie przedmiotem politowania. Każdy zapyta się: Jaki musi się w kraju dziać, w którym podobne rzeczy się działają, i w którym człowiek żadnego nie podnosi głosu? Zdaje się, jak gdybyśmy widzieli szczura obgryzającego ciało ludzkie, które się nie rusza. Czy to jest pozorna, czy rzeczywista śmierć, nie wiemy; ale nie ma mowy o sile objawiającej się czynem. Może to jest milczenie i gnuśność tchorzowskiego przestrachu; ale nie możemy sobie przywieść na pamięć ani jednego przypadku, w którymby wielki naród, bez sarkazmów, tak spokojnie na ziemi leżał. Musimy rozważyć, czemu byli Francuzi, nim możemy poczuć jakie zajęcie w tem, czem na przyszłość być mają. Montalembert wstępuje do więzienia, a żaden głos się nie odzywa, żaden przewodzący partii nie zbierają się, aby rozpocząć proces, żadne pismo ulotne nie zdaje sprawy z procesu, nawet pospólstwo boi się, głos swój podnieść. Ale na ciemniejszy równa cięży bojaż, jak i na ciemniejszym. Opis tego sądowego postępowania poczytujemy więcej za zebranie się bandy sprzyśniętych, aniżeli za proces stanu. Tu następują uwagi nad popolitością i tajemniczością sądowego postępowania. Żadna tyrania, mówi Times, jaką kiedy świat widział, tej formy nieprzyjęła. Nawet władcy najbrutalniejsi i najniesumienniejsi nigdy nie wypędzili historyi na wygnanie. Na dworze Augusta żyjący Liwiusz mógł pisać o wypędzeniu Tarkwiniusza i uwieliwiać czynny rzplitej; Tacyt mógł wolnomyslnie urządzenie Niemców i rozgłaszać gdy rządzili Vespazjan i Domicjan. W Paryżu zaś szlachcicowi francuskiemu nie wolno wypowiedzieć, że tylko mówi za pozwoleniem i nie wolno mu pisać, że Francja miała kiedyś konstytucyjne urzędnika, i że je posiada sąsiedni naród. Zasady na mocy których Montalembert skazany został, wychodzą z tego stanowiska, że ponieważ rząd francuski jest despotycznym, uważać należy za napad na jego podstawę każdą wzmiankę wolności. Dalej, że prawa są tak złe, iż gdy je tylko przytoczymy, wystawiamy je na nienawiść i posmiewisko, i że dwór cesarza tak jest zepsuty, iż wyrażenie użyte w ogóle przeciw zepsuciu same przez się ściąga się do wysokich urzędników cesarza. Gdzie takie zasady panują, tam ani życie ani własność nie mogą być pewne.

Włochy.

Medyolan, 20. Listopada. — Dosyć być w Wenecyi i Medyolanie, dosyć pędząc koleją żelazną, rzucić okiem na miasta i okolice, leżące między temi dwoma głównymi ogniwami łańcucha posiadłości austriackich we Włoszech, żeby zrozumieć zupełnie wysoką wartość którą przywiązuje Austria do prowincyi lombardzko weneckich i znaczące stanowisko jakie te prowincye już zajmują tak na półwyspie, jak względem całej Europy. Padwa, Wicenza, Werona, Mantua, Castelfranco, Brescia, Bergslamo, są to nie tylko wielkie strategiczne punkta, nie tylko piękne i bogate miasta, skupiające każde w sobie ruch administracyjny, umysłowy i społeczny otaczających je okolic; lecz zarazem wielkie organa życia publicznego pod względem przemysłu, handlu, nauk i sztuk pięknych. Medyolan jest prawdziwym tego życia ogniskiem. Jak pod względem handlu Tryest łączy Austrię z całym światem, tak pod względem przemysłu Medyolan jest jej najlepszym na najodleglejszych targach reprezentantem. Wyroby jedwabne, wełniane, bawełniane, skórzane itp. nieustępują w dobroci francuskim i angielskim, a znacznie są tańsze. Powozy i meble jeszcze śmielej i korzystniej walczą o pierwszeństwo. Medyolan stoi w bezpośrednich stosunkach z najpierwszymi domami handlowymi w Europie i Ameryce zwłaszcza północnej. Kupców obracających milionami jest tu znaczna liczba. Przesilenie przesłoroczne dotknęło boleśnie wielu z nich, lecz żadnego w zupełnym nie pogrążyło upadku. Bogactwo to widać w życiu i we wszystkich jego objawach. Domy, wyjąwszy budowane w odległych czasach, mają powierzchowność często okazałą; pałace, których znaczna liczba należy do właścicieli ze stanu mieszczańskiego, uderzają nawet świetnością. Arystokracja lombardzka ma w Medyolanie swe stałe siedziby, które pod względem architektury i bogactw wewnętrznych do pierwszych liczyć się mogą w Europie. Wszakże plody sztuk pięknych, zwłaszcza dawnych mistrzów, nie dają się w nich napotykać tak obficie, jak w Wenecyi. Przeciwnie przemagają w urządzeniu tych gmachów ozdoby i smak nowożytny. W samej nowej katedrze, tem najświetniejszym architektonicznym dziele niezrównanego Visconti, obrazów mało, a te które się znajdują nie są pędzla wielkich mistrzów. Lecz natomiast rzeźba jest rzadkiej pigkości tak w statuach jak i płaskorzeźbach. Jednem słowem, Medyolan ma powierzchowność miasta zupełnie nowego, i upiększenia które się robią lub są w planie, podniosą w nim to piętno jeszcze wyżej. Szczodroliwość i wytworny smak arcyksięcia Maksymiliana poświęciły już temu celowi znaczne kapitały. Wszakże niemniej troskliwie zajmuje się on z szczerą dla nauk i sztuk pięknych przychylnością, zachowaniem, odświeżeniem lub odnowieniem starożytnych zabytków i pamiątek. Jemu to historyczny pałac dożów weneckich winien już zupełną swą restauracyę, i jego staraniem wspaniały kościół ś. Marka przechowa jeszcze w dalekie wieki swoje

zniszczeniem już niemal zagrożone pierwotne skarby. W tej chwili idą roboty około odświeżenia olbrzymich ścian i wież marmurowych katedry medyolańskiej, i rozszerzenia niektórych placów i ulic. Pałac zamieszkały przez arcyksięstwo może służyć za wzór pod względem piękności zewnętrznej i bogactwa w urządzeniu wewnętrznym.

Turyn, 24. Listopada. — Wiadomo już z dzienników francuskich, że obiegały pogłoski o wielkiej wojnie, na którą ma się zanosić. Podobne pogłoski nie tylko krążyły w Paryżu, ale jeszcze w Belgii i we Włoszech a ściągały się do słów, które miał powiedzieć król sardyński do oficerów sardyńskich. Słowa te powtarzamy za Gazzetą de Sav., jak je przedrukowała z Gazzety del Popolo, a są następujące: „Bądźmy w pogotowiu Panowie, ponieważ snadno wydarzyć się może, że na wiosnę na nowo pocujemy dym prochowy. (Tenons — nous prêts, Messieurs, parce qu'il pourrait se faire, qu'au printemps nous eussions de nouveau à sentir l'odeur de la poudre.) Zresztą tak się zajmują przyszłymi wypadkami wojennymi we Włoszech, że dzienniki Stafetta i Diritto zacięte z sobą zwodzą spory o charakter przyszłej wojny.

Rozmaite wiadomości.

— Od kapitana M'Clintock, który z polecenia Lady Franklin podjął podróż morską w strony północne dla odszukania śladów jej męża, otrzymano doniesienia z 26. Lipca. Tegoż dnia znajdował się on z jachtem swym „Fox» niedaleko zatoki Pond, dostawszy się do tego miejsca szczęśliwie środkiem zamrzniętej po brzegach zatoki Baffling. „Pogoda była letnia, lecz potrzeba nam było — pisze dalej kapitan — silnego wiatru, któryby zapędem swym poruszył z miejsca kry spietrzone. Bo chociaż już przed miesiącem opłynęliśmy przylądek Jork, to jednak stanęliśmy na tym co teraz punkcie, dopiero dnia dzisiejszego. Będzie to szczególnem staraniem mojem wypytać się krajowców o wszystkie wiadome im szczegóły, a potem zamyslać przedrzeć się do Beechey-Island. Stan okrętu i załogi całkiem pomyślny.“

— W Weston-Park, mieszkaniu Earla of Bradford, zdarzyło się temi dniami wielkie nieszczęście. Lady Harriet i jej siostra stały przy kominku rozmawiając z sobą, gdy w tem od iskry która przysła, zajęły się suknie Lady. Siostra jej ratując ją, zapaliła się również, a zanim na krzyk ich przybiegła służba, już obie siostry okropnie poparzone zostały, i wzięły o ich uratowaniu.

— Dnia 17. Listopada Joanna Kinkel, żona znanego zbiega z twierdzy, wypadła z trzeciego piętra mieszkania swego w Londynie i znalazła śmierć bezzwłoczną. Nikt nie wie czy to było samobójstwo czy przypadek, wszelako pożycie domowe małżonków było przykładne, a stan majątkowy pomyślny.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 30. Listopada 1858.

Zyto (wępel po 25 szefli) bez zmiany, w końcu nieco lepiej trzymało się w cenie, wypowiedziano 200 wępele; na Grudzień 42½ — ¼ — ½ — ¼ pl., na Styczeń Luty 42½ pl., na wiosnę 44½ — ¾ pl.

Okowita (beczka po 9600 0 Trallesa) nieco taniej. Cena regul. 14½ tal., wypowiedziano 18,000 kwart; na miejscu (bez beczki) 13½ — 14½ (z beczką) na Grudzień 14½ pl., na Styczeń Luty 14½ list., na Marzec 15½ list., na Kwiecień Maj 16 list.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 30. Listopada.

Pszenica 50—77 tal.

Zyto 46½ tal., na Listopad 45½ — 46½ — 46 tal., na Listopad Grudzień i Grudzień Styczeń 45½ — 46 tal., na Styczeń Luty 45½ — 46½ tal., na Kwiecień Maj 47½ — ¾ — ¼ tal., na Maj Czerwiec 47½ — ¾ tal.

Owies na wiosnę 30½ tal.

Olej rzepiowy 14½ tal., na Listopad 14½ tal., na Listopad Grudzień i Grudzień Styczeń 14½ — ¾ tal., na Styczeń Luty tak samo, na Luty Marzec 14½ tal., na Kwiecień Maj 14½ — ¾ tal.

Okowita 17½ tal., na Listopad, Listopad Grudzień i Grudzień Styczeń 17½ — ¾ tal., na Styczeń Luty 17½ — ¾ tal., na Luty Marzec 17½ tal., na Kwiecień Maj 19 tal., na Czerwiec Lipiec 20 tal.

Szczecin, 30. Listopada.

Pszenica 58—65 tal., na Listopad Grudzień 61 tal.; na wiosnę 65½ tal.

Zyto na Listopad Grudzień 43 tal., na wiosnę 45½ tal.

Olej rzepiowy 14½ tal., na Kwiecień Maj 14½ tal.

Okowita 21½ proc., na Listopad Grudzień 21½ proc., na wiosnę 20 proc.

Przybyli do Poznania 1. Grudnia.

BAZAR: Sempołowski z Gwarzewa, Moszczeński z Stempuchowa, Żychliński z Brzostowni, Karśnicki z Lubczyna, Jarańczewski z Mielżyna, Eubiński z Woli, Golec z Czewujewa, Nieżychońska z Granówka, prob. Ofierczyński z Modrza, Minitecki z Łodzi.

HOTEL RYMSKI BUSCHA: Loga z Janowca, Schiffmann z Wrześni, Niesyłowicz z Olawy, Willmer z Krefeld, Zeuner z Hanau, Wittig z Berlina, Lasker z Gniezna.

HOTEL DREZDEŃSKI MYLIUSA: Bayer i Bunke z Wrocławia, Manasse, Meyer i Güssfeld z Berlina, Franzheimer z Brunświku.

HOTEL DU NORD: hr. Zółtowski z Czacza, Szafarkiewicz z Dzierżnicy, Wilczyńska z Krzyżanowa, Gerke z Barmen.

OEHMIGA HOTEL FRANCUSKI: Müller z Berlina, Zakrzewski z Cichowa, Hecht z Nielaszkowa, Freygang z Podarzewa, Rohrmann z Chrzastowa.

POD CZARNYM ORŁEM: Olm z Szczecina, Cunow z Skoków, Bellach z Buku, Drzeński z Bożejewa, Kroschel z Krosna, Kube z Szamotuł, Kowalski z Modzieńca, Jockisch z Czerleyna.

HOTEL PARYŻKI: Friedmann z Zaniemyśla, Rogowski z Wrześni, Ulański z Morakowa, Jasiński z Kordosa.

HOTEL BERLINSKI: bar. Prinz von Buchan z Grottkau, Hesenowski z Bynina, Kunze, Lewandowski, Zieliński i Gołębiowska z Targowjgórki, Bienert z Broniszewic, Dietrich z Kiszewka.

HOTEL EICHBORNA: Gerstmann z Kalisza, Levy i Greifenhagen z Berlina.

POD TRZEMA LILIAMI: Neumann z Wrześni.

POD BARANKIEM: Wódtke z Jesuitenkrug, Noak z Śmigla.

OBWIESZCZENIE.

Stosownie do §. 27. Ordynacji miejskiej z dnia 30. Maja 1853 podajemy do wiadomości, że na reprezentantów miasta obrano:

w dniu 25. m. b.

przez obiorców 1. obwodu III. wydziału:

Edwarda Mamroth, kupca;

w 2. obwodzie: kapitalistę Meisch;

w 3. obwodzie: Kalkulatora Sądu powiat. Lück;

w 4. obwodzie: mydlarza Franciszka Gałęzowskiego;

w dniu 26. m. b. przez obiorców II. wydziału:

Radcę sprawiedliwości Doenniges;

kupca Magnuszewicza;

kupca Dra. Cegielskiego;

kupca Salomona Loewinsohn;

cieślę Feckert;

kupca B. H. Asch;

w dniu 29. m. b. przez obiorców I. wydziału:

kupca Zygmunta Engel;

posiedziela drukarni Ur. Rosenstiel;

posiedziela dóbr Ur. Kaczkowskiego;

kupca Ludwika L. Jaffe.

Poznań, dnia 30. Listopada 1858.

Magistrat.

SPRZEDAŻ KONIECZNA.

Królewski Sąd powiatowy w Poznaniu, wydział dla spraw cywilnych.

Poznań, dnia 1. Listopada 1858.

Wiatrak pod Nr. 8. na przedmieściu Sgo Marcina w Poznaniu położony, do Samuela Reich, młynarza, należący, oszacowany na 6565 Tal. 21 Sgr. 5 Fen. wedle taxy, mogącej być przejranej wraz z wykazem hipotecznym w Registraturze, ma dnia 27. Maja 1859. przed południem o godzinie 11tej w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych sprzedany.

Wierzyciele, którzy dla pretensyi realnej z księgi hipotecznej nie wynikającej zaspokojenia poszukają z summ szacunkowych, powinni się z pretensyami swemi do nas zgłosić.

SPRZEDAŻ KONIECZNA.

Dobra szlacheckie Kuszewo, w powiecie Wągrowieckim, obwodzie regencyjnym Bydgoskim, Wielkiem Xięstwie Poznańskim położone, przez Landszaftę oszacowane na 17,902 Tal. 3 Sgr. 1 Fen. podług taxy, mogącej być przejranej wraz z wykazem hipotecznym i warunkami w biórze naszym III. A. mają być

dnia 20. Czerwca 1859. przed południem o godzinie 10tej w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych sprzedane.

Wierzyciele, którzy względem jakiej z księgi hipotecznej nie pokazującej się pretensyi realnej ze summy kupna zaspokojenia szukają, niech się z pretensyami swemi do nas zgłoszą.

Wągrowiec, dnia 5. Listopada 1858.

Król. Sąd powiatowy I. Wydział.

Aukcja wina.

W piątek dnia 3. Grudnia r. b. przed południem od godziny 9tej sprzedawać będą przez publiczną licytację najwięcej dającemu za gotówkę w sklepie domu Gadebuscha przy starym Rynku pod Nr. 57.

rozne prawdziwe stare wina francuskie i czerwone wina reńskie, jako też

100 butelek prawdziwego wina szampańskiego (Bollinger)

w pojedynczych partyach.

Lipschitz, Król. Komissarz aukcyjny.

Piękne, duże, mało używane futro niedźwiedzie (plaszcz) jest tanio do nabycia przy starym Rynku pod Nr. 73. na 3ém piętrze.

A. & F. Zeuschnera zakład fotografii, panotypii i malowania portretów

przy ulicy Wilhelmskiej Nr. 25. obok hotelu bawarskiego, jest codziennie otwarty od 9ej do 3ej godziny.

Fotografie na podarunki na gwiazdkę

przyjęte być mogą, z powodu mnożących się robót na święta, tylko do 20. Grudnia r. b., panotypie zaś do ostatniego dnia.

STERNA HÔTEL DE L'EUROPE

w Poznaniu przy Wilhelmskiej ulicy pod Nr. 1.

od początku Peździernika otworzony, poleca się uprzejmie podróżującej Publiczności jako piękny i tani Hotel.

Suknie z Victoria, 14 berl. łokci, 1 Tal. 15 Sgr.

Suknie Poil de Chèvre, 14 berl. łokci, 1 Tal. 25 Sgr.

Barège, w deseń i z jedwabnymi poprzecznymi paskami, łokieć berliński po 4 i 5 Sgr.

Suknie bareżowe, po 3, 3½ i 4 Tal.

Kolorowe jedwabne materye, w ciężkim gatunku po 10 i 12 Tal.

Wełniane odpasowane suknie w nowych dobrych deseniach i w pięknym gatunku, po 3½ i 4 Tal.

poleca

Antoni Schmidt.

Zostawszy mianowanym jako weterynarz dla powiatów **Kościańskiego i Sremskiego**, osiadłem od dnia 29. m. b. w mieście **Kościanie**.

Kościan, dnia 30. Listopada 1858.

H. Krause, Król. weterynarz.

Poszukiwanie dzierzawy.

Poszukuje dzierzawy od 1000—2000 mórg rzetelny agronom w tutajszej prowincyi na lat kilka. Panowie posiedziela dóbr, którzyby w tej mierze korzystać chcieli, zechcą łaskawie nadesłać oferty swe z bliższem wyszczególnieniem stosunków dominialnych i gospodarczych pod adresem A. H. Nr. 1. franco do Ekspedycyi tej gazety.

Na polowania z naganką

poleca i to z rekojmia broni myśliwską Lefauche i igło-palną zupełnie wypróbowaną, Handel

Augusta Kluga, przy ulicy Wrocławskiej Nr. 3.

Stemplowane wagi młynarskie

z szalkami i bez, z siłą 1—4 centn. są zawsze w zapasie po tanich cenach w handlu żelaza

Kantorowicza i Magnusa Beradt, przy ulicy Szerokiej Nr. 10.

Amatorom kwiatów.

W domu dawniej do Woydów należącym, przy ulicy Królewskiej Nr. 11. tuż za bramą, jest każdego czasu wielki wybór pięknych, kwitnących kwiatów w doniczkach, na sprzedaż. Postarano się także o to, iż przez całą zimę nabyć można kwitnących kwiatów na wieńce i bukiety piękne, po miernych cenach, na które miejscowy ogrodnik **Plötz** przyjmuje zamówienia.

Dziś i jutro wieczor są tu unie ryby pieczone i kiszki z kaszy i wątrobiane z kapustą i poncz.

L. Mastowski.

50 sztuk tłustych i roslých skopów będzie na sprzedaż w Poznaniu w Hotelu Paryżkim w piątek 3go Grudnia.

Kurs giełdy berlińskiej.

Dnia 30 Listopada 1858	Sto-pa pCt.	Na pr. kurant	
		papierami.	gotowi-zna.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	—	100½
dito	4½	—	100½
dito z roku 1856.	4½	—	100½
dito z roku 1853.	4	—	95
Oblig. długu skarbowego	3½	—	84½
dito Marchii Elektoralfnej i Nowej	3½	—	—
dito miasta Berlina	4½	100½	—
dito	3½	—	82½
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej	3½	—	84½
dito Prus Wschodnich	3½	82½	—
dito Pomorskie	3½	—	84
dito	4½	—	93½
dito W. X. Poznańskiego	4	—	99½
dito W. X. Pozn. (nowe).	3½	—	88½
dito Szląskie	3½	84½	—
dito Prus Zachodnich	3½	—	82
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	92
Louisdory	—	109½	—
Akeye kolei żelazn. Starogr. Poznańsk. . . .	4	—	87½

CENY TARGOWE

w mieście Poznaniu.

	dnia 29. Listopada 1858 r.			
	od		do	
	tal.	sgr.	tal.	sgr.
Pszonicy pięknej, szefel po 16 garn.	2	20	3	—
Pszonicy średniej	2	5	2	10
Pszonicy ordynaryjnej	1	15	1	22
Zyta przedniego, szefel	1	25	1	26
Zyta leższego	1	22	6	1
Jęczmienia dużego, szefel	1	15	1	25
Jęczmienia małego	1	12	6	1
Owsa, szefel	1	2	1	3
Grochu do gotowania, szefel	—	—	—	—
Grochu na pastwę	—	—	—	—
Rzepak zimowy	—	—	—	—
Rzepak letowy	—	—	—	—
Rzepak letowy	—	—	—	—
Tatarki, szefel	1	10	1	15
Konieczyna czerwona	—	—	—	—
Konieczyna biała	—	—	—	—
Ziemniaków, szefel	—	12	6	14
Masła, garniec	2	10	—	20
Siana, centnar	—	—	—	—
Słomy, kopa po 100 funt. w. Z. c.	—	—	—	—
Spirytusu (beczki 120 kw.) 80g Tral.	13	22	6	14
dnia 30. Listopada	13	22	6	14
dnia 1. Grudnia	13	20	—	5

Stan Termometru i Barometru, oraz kierunek wiatru w Poznaniu.

Dzień.	Stan termometru		Stan barometru.	Wiatr.
	najniższy	najwyż.		
22. Listop.	— 10, 0°	— 3, 0°	28" 2, 0"	Zachodni
23. "	— 12, 2°	— 3, 4°	27" 9, 5"	Pol. zachod.
24. "	— 2, 8°	— 1, 2°	27" 9, 7"	Poln. zach.
25. "	— 4, 0°	+ 0, 8°	27" 10, 4"	Pol. zachod.
26. "	— 6, 0°	+ 2, 4°	27" 9, 0"	Pol. wsch.
27. "	— 2, 0°	+ 2, 0°	27" 5, 5"	Pol. zachod.
28. "	— 0, 8°	+ 4, 2°	27" 2, 8"	Pol. zachod.

OTWORZENIE HANDLU.

Niniejszém uprzejmie donoszę, iż pod dniem dzisiejszym założyłem przy placu Wilhelmskim Nr. 16.

MAGAZYN TOWARÓW WYŚCIELANYCH.

Usilném staraniem mojem będzie, dostarczania tylko dokładnej i pięknej roboty, podług najnowszych modeli z gwarancją. Nadmieniam zarazem, iż w żadną przezemnie wyrobioną sztukę wyściełaną, niedostaną się mole, albowiem biorę do tychże tylko jak najlepsze materyały, mia nowicie Petersburgskie włosie z ogonów końskich i ruskie pakuly.

Fr. Sturtzel, tapicer.